

Izloži razen pordeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6 I,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in po-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostolpna peti-
vrtica K 150, osmrtice
in zahvale po K 250, raz-
glasi in poslano vrtice po
K 2, večkratne objave po
dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Posamezna štev. stane
50 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 96, za pol
leta K 48, za četrt leta
K 24, za mesec K 8.
Za Nemčijo celo leto K 114,
za ostalo tujino in Ameriko
K 120. — Reklame je za
list po pošti ne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6 I,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Kako skibe za ljudsko izobrazbo v Nemčiji.

(Od našega posebnega poročevalca).

Berlin, 6. januarja 1920.

Sprehatelci se po širokih ulicah
nemškega središča ob umazani reki
vidim na mnogih krajih ogromno
množino raznovrstnih plakotov, ki
naznani najrazličnejše priredbe.
Prav čisto čitam plakate s citatom
Vilhelma von Humboldta, ki slavi
znanost in v katerih se priporoča
Humboldtovo ljudsko visoko šolo.

«Le znanost», ki prihaja iz notra-
nosti in more biti vsajena v notra-
nost, pretvarja značaj. Tako se
glasi Humboldtov citat na plakatih,
ki priporočajo obisk Humboldtove
ljudske visoke šole. Kakšen smoter
ima pravzaprav ta šola?

Prva in najvišja naloga ljudske
visoke šole je — kratko povedano
— vzgoja slušateljev, da se vsposo-
bijo znanstveno misliti. Tako se kar
največ ljudem omogoči, da se da-
ševno kolikor mogoče povzdignejo
ter obenem olajšajo v svojem prak-
tičnem poklicu napredovanje.

Kratko in jedrnatno povedano!

Ogledal sem si to institucijo. Zdi
se mi, da je ena najmodernejših in
najprikladnejših, kar jih poznam. —
Vzdržuje jo »znanstveno centralno
društvo« (der Wissenschaftliche
Zentralverein) ki deluje že nad 40
let za razširitev ljudsko — visoko-
šolske izobrazbe v Berlinu. L. 1916.
se je temu društvu, oziroma njegovim
Humboldtovi akademiji priključila še
druga, leta 1890. ustanovljena svo-
bodna visoka šola. Član društva po-
stane lahko vsak. Včlanjeni so pri
tem društvu razna društva in posa-
mezniki. Društva plačajo letno naj-
manj po 10 mark, posamezniki pa po
8 mark članarine. Leto začneja s 1.
oktobrom. — Glavno vodstvo tvo-
rijo: prof. Flatau, istični svetnik
Oto Feig, direktor Emil Hirsch, dr.
Bosshardt, dr. Appel, Wilhelm Bol-
sche, dr. Bachmann in prof. Doegen.

Predavanja se vrše na najrazlič-
nejših krajih Berlina. Po programu
za l. 1919/20. — na 34 krajih, iz se-
znana predavanj le posneti, kako
najraznovrstnejše predmete more
slušatelj spoznavati.

Na modroslovnem oddelku so
predavanja o naslednjih predmetih:
uvod v filozofijo, vprašanja o svet-
ovnem nazoru, teorija spoznanja,
psihologija, logika, etika in življenjski
nazor, vzgoja — zgodovina modro-
slovja ter seve tudi najraznovrst-
nejše vaje, s katerimi se obravna-
vajo temeljne točke filozofije in Kan-
tove kritike »der reinen Vernunft«.
Posebno točko tvorijo predavanja
prof. Kleina, ki obravnava vse pred-
mete, ki so v zvezi z »philosophische
Arbeitsgemeinschaft«.

Predavanja o književnosti vse-
buleio v večini citatna klasičnih del,
tako čita letos prof. Pohlmeier Dan-
tejevo božansko komedijo, dr. Bru-
no Wille Goethejevo »Fausta«, dr.
Fittbogen Goethejevo »Pesmi«, dr.
Stuglitz Strindberga, dr. Gramzow
Ibsena itd. — Med predavanji o
umetnosti naj navedem dr. Michael-
sona, ki razlaga zgodovino slikar-
stva, Maksa Derlaja, ki uči o razume-
vanju stavbene umetnosti, dr. Wie-
nerja, ki predava o zgodovini upo-
dabljajoče umetnosti itd. Čitajo se
svetovna dela o umetnosti. Razum
triva se zlasti umotvori. Vsem
predavanjem sledi seveda vaja.

Častno mesto zavzemata tudi
glasba in godba. Gustav Ernst, prof.
Hollaender in dr. Ulrich predavajo o
zgodovini glasbe, o petju, o notah, o
harmoniji. Citatna spremljajo pevske
in muzikalne produkcije.

Na lezikovno znanstvenem od-
delku je zelo zanimiv razpored:
umetnost govora in predavanja, po-
uk lezikov in stenografija. — Obse-
že ne program oddelka za zgodovinsko
državno, pravno in gospodarsko
znanost. Bogati razpored ima mate-
matično prirodznanstveni oddelki.
Tudi športu je posvečeno vel
predavanj po 10 ur. Vrtinarstvo zavze-
ma odlično mesto v programu. Vrt-
narski direktor Lesser-Steglitz raz-
laga o sajenju sadnih dreves v do-
mačem vrtu in nega lepoti. Tehniki
je odreieno nad 40 predavanj. Poleg
kurzov, ki sem jih tu omenil, se vrše
še posebni znanstveni večeri.

Pred početkom poslovnega leta
se vrše »Werbenvorträge«, ki so se-
ve brezplačni.

— Oprostite! Zdi se mi, da sem
zašel. Hotel sem le opozoriti naše čit-
tateljce doma, kako skibe morje vede
tu v Berlinu, da podajo tudi onim, ki
niso mogli posecati vseučilišč, pri-
ložnost, da se nauče znanstveno mi-
sliti.

Ko opazujem, kaj so Nemci vse
storili na polju ljudske prosvete, te-
da razumem, da so mogli kljubovati
celemu svetu... Znanje je moč; to
je parola mislečega Nemca.

In pri nas? V Jugoslaviji se je
ustanovilo tri vseučilišča za diake,
ki naj bi postali naši bodoči misleci
in znanstveniki in — ponaveč —
pradniki pri administraciji države...
Kaj se je pa doslej storilo za široke
sloje, ki so največ željni izobrazbe,
željni napredka?...

Odgovora ne vem. In hudo mi je!

Izmenjava krone za krono.

(Kratke, toda zelo potrebne opazke nestrokovnjaka...)

Kritizirati še zmirom rešitev tega
vprašanja, ne pomeni »kamenjavati
nove krone in škoditi našemu gospo-
darstvu...«

Dovolj naj se mi kratkoma-
samo to vprašanje: Če nimamo še do-
volj novih dinarjev, s katerimi bi
mogli zamenjati vse naše krone, in
če se mora število dotiskanih novih
dinarjev zvišati, da moremo na ta
način zamenjati čim več kron, zakaj
se je zvišalo tozadevno število ravn-
o za štirikrat? Zakaj se bo bankov-
cu za 10 dinarjev pritiskala svota 40
kron, ko bi se moglo iz taistega ban-
kovca napraviti 50 K, a onega za 20
dinarjev pretiskati v 100 K ter banko-
vec za 100 dinarjev pretiskati v 1000
kron. Nazadnje, če imamo lahko
bankovce po 1000 dinarjev, zakaj se
ne napravi iz njih bankovcev po
10.000 kron? S tem bi se ohranil de-
kadnični številni sistem, ki je v res-
nici najbolj enostaven in najbolj pri-
ročen, posebno v velikem denarnem
prometu pri denarnih zavodih. Zakaj
se ne premisli, koliko truda bo to na-
pravilo blaginjskim uradnikom, ki
bodo morali zmirom množiti s 4 in 8,
da bodo zračunali svoto raznih
svezljiv bankovcev. Koliko pomot
se bo tu dogajalo in kolikokrat bodo
vsled zmot uradniki prisiljeni plačati
iz svojega žepa!

Če se je spričo te — rekel bi kdo
— komedije — a jaz pravim vara-
nje — predzrosti, res pošteno misli-
lo ter skušalo najti izhod iz težkega
položaja — tako da bi bil volk sit in
koza cela — potem bi se bili morali
izogniti temu pomnoževanju dinar-
skega zneska s 4 ter pustiti origina-
len tisk v dinarjih, in istočasno po-
tenititi iz prometa stari dinar, ki naj
bi se ga zamenjalo v neki začasni re-

ščit z novim dinarjem (recimo 1
stari za 4 nove), a končno določitev
relacije prepuštili narodnemu pred-
stavništvu. Tako je storila tudi Ita-
lija v okupiranih krajih, kjer je naj-
prej zamenjala krono za 40 centimov
lire, a sedaj je naknadno priznala še
po 20 centimov za vsako krono.

Priznavam, da bi bila velika na-
paka — dasi ne velika krivica! —
če bi se dalo sedaj 1 dinar za 4 kro-
ne, ker vem po izkušnjih, da bi promet
sedanjih denarnih enot, skrčen na
eno četrtino, povzročil naravnost
katastrofo na narodno gospodars-
kem in finančnem polju. Vidimo
namreč, da je samo odbitek goto-
vine za 20 od sto pri kolekovanju
kron privedel skoro do krize v na-
šem denarnem prometu. In ravno
zato je dobro, da se je za sedaj pu-
stilo v prometu ono število denarja
t. j. da se je zamenjalo krono »al
pari« vsaj s krono, ko se ni več ho-
tele ali moglo z dinarjem.

Toda zakaj se jo ni zamenjalo ta-
koj z novim dinarjem? Kakor sem
rekel, če se hoče iz 10 dinarjev na-
praviti 40 kron, zakaj se ne napravi
50 dinarjev ali vsaj 50 kron? Če se
je s tem hotelo ljudi prisiliti, da se
naude brati 10 dinarjev = 40 kron —
in da jim to ostane v krvi, pa da se
ne bodo pozneje uprli ali vsaj raz-
burili, ko bodo vendar eventualno
morali spoznati vso trdno resnico o
tem vprašanju, a to je, da se kroni
prizna zloiti eno četrtino njene prej-
šnje vrednosti — če je to torej vz-
podbudilo odločnoče faktorje na ta-
ko rešitev (?) tega vprašanja, po-
tem jim častitamo k uspehu. Nekaj
so doseeli, a to je, da so vendar ne-
kaj storili — kakor pravijo ponekod
»da se Vlasti ne dosete«. — Č.

Fran Pogačnik:

L. N. Tolstoj o smrtni kazni.

Pred nekaj dnevi se je razglasila
vest, da so končno vendar obsodili
— veriznika na smrt. To se je zga-
dilo na Poljskem, in sicer je zade-
ta kazen poljskega žida Brotheima.
Zanimivo pri tem je dejstvo, da
so zani prosili bogati in ugledni kra-
kovski meščani pri predsednika Pa-
derewskem, naj ga pomilosti, v kar
pa Paderewski ni privolil.

Ob tej priliki priobčenie »Rječ
Srba, Hrvata i Slovenaca« od 3. tm.
uvodnik, v katerem se govori tudi
vprašanja smrtni kazni. Omenja, da
ljudje smrtni kazni navadno ne odo-
bravajo, v tem primeru pa da to le
ljudstvo sprejelo z zadoščenjem in
odobravanjem.

Pri tem se nam vsiljuje vpraša-
nje o upravičenosti smrtni kazni.
So razlogi, ki govorijo za smrtno ka-
zen, so pa tudi, ki govorijo zoper. V
pravosodju so se izjavili med drugi-
mi veleumci tudi Rousseau, Montes-
quieu, Linguet, Kant in Goethe. Vzlic
izjavam in sodbam teh korifej je ob-
držala večina modernih držav smrtno
kazen. V splošnem je moderna
jurisprudenca kazni zelo omilila in
izreka smrtno obsodbe le v izjemnih
slučajih in za najtežje zločine.

Popolnoma etično se seveda, da
se zločin kaznuje in smrtna kazen le
pač preventivno sredstvo, da se zlo-
činstvo preveč ne razpase. Tudi čut
pravičnosti, ki ga imajo množice ho-

če biti zadoščen. Nalazje je doka-
zati masi naklonenost s tem, da se
pilavke, ki sesajo ljudsko kri, kaznu-
jejo. Čim večji zločin, tem ostrejša
mora biti kazen. Za najhujši zločin,
to je sedaj v očeh množice odiranje
in veriženje, naj obstoji najostrejša
kazen — smrt.

So pa momenti, ki govorijo olli-
no proti smrtni kazni, predvsem člo-
vekoljubje. Glasniki človekoljubnosti
so tudi nastopali v vseh dobah sme-
lo proti smrtni kazni, ket nečlove-
škem in sramotilnem dejanju za vse
človeštvo.

Zanima nas, kaj meni o tem eden
naivejših človekoljubov in najglobo-
ljih mislecev, ruski filozof I. N. Tol-
stoj.

Tolstemu je poslal njegov zavez-
nik J. A. Malinovskij svojo knjigo
»Krvno maščevanje in smrtna ka-
zen«. Tolstoj se mu zahvaljuje s pis-
mom, v katerem mu izraža svoje
misli takole:

»Jasna Pollana, 25. sept. 1910.

Ivan Aleksejevič, srčno Vas za-
hvaljujem za poslano mi knjigo. Ni-
sme je še utegnil natančno prečitat,
a komaj sem jo prelistal, že sem se
razveselil, ko sem spoznal njen va-
žen pomen za osvoboditev naše
družbe in naroda od te strašne hip-
noze. Vaša knjiga bo po mojem pre-
pričanju vsled množici imenitnejših
avtoritet znanosti, zlasti pa vsled
nevolje proti zlu, s katero le prepo-
jena, ena glavnih činilnic tega osvo-
bidenja. Take knjice moremo, kakor
sem včeraj v šali dejal svojemu mla-
demu prijatelju, Vašemu roljaku in
znancu, V. Bulgakovu, izviršiti, kar
se je meni zdelo nemogoče: soravi-
ti me celo z oficijalno znanostjo.

Ali sem si mogel pred 50 leti mi-
sliti, da bodo pri nas v Rusiji čez pol
stoletja večala navaden polav in da
bodo »učeni« in »izobraženi« ljudje
dokazovali njih potrebnost? A kakor
prinaša vsako zlo neobhodno z njim
zvezano dobro, tako tudi to. Ako bi
ne bilo teh strašnih zadnjih revoluc-
cijskih let, ne bi bilo tudi teh gore-
čih izjav nesozglašana s smrtno ka-
znilo, ne bi bilo teh npravnstvenih, reli-
gijskih in umstvenih dokazov, ki s
toliko očitnostjo kažejo nle zločin-
stvenost in nesmisel, da bo nemogo-
če, povrniti se k njej. Med temi do-
kazi bo zavzemala Vaša knjiga end
prvih mest. Upam in uverjen sem,
da se sedaj ne motim.

Se enkrat se Vam zahvaljujem za
poslano, zlasti pa, da ste krasno knji-
go napisali in Vam iz vse duše že-
lim najvišje sreče na svetu, to je na
daljevanja take plodonosne dejavno-
sti.

Med vojno je pravstvenost zelo
padla. Tudi življenske razmere so se
tako poslabšale, da te zavzel bo za

LISTEK.

GLAD.

Spisal Knut Hamsun. — Poslovenil
Fran Albrecht.

(Dalle.)

Med potjo se je pričel kočijaž ozirati, skla-
njati se in gledati v voz, kjer sem sedel pod
streho. Ali je pričel kaj sumiti? Prez dvo-
ma, mola slaba obleka ga je opozorila naše.
»Rad bi se sešel z nekim gospodom!« sem
mu vzklilnil, da bi ga prehitel; in nato sem mu
temelito polajnil, da se absolutno moram
sniti s tem človekom.

Obstala sva pred šte. 37, skočil sem iz
voza, po stopnicah, v tretje nadstropje, zgrabil
za zvonec in pozvonil: zvon je napravil v sta-
novanju šest, sedem strahovitih udarcev.

Služkinja je odprla; opazil sem, da je imela
zlate uhanе v ušesih in črne lastingove gumbe
na sivem krilu. Prestašeno je zrla vame.

Vprašal sem jo po Kierulfu, Joahimu Kier-
ulfu, ako se smem tako izraziti, volnarju, krat-
komalo, saj ga ni moči zamenjati...

Dekle le stresla z glavo.

»Tu ne stanuje noben Kierulf.« Je rekla.

Strmeja je vame in prišla za klučko, pri-
pravljena, da skoči nazaj. Niti najmanj se ni

potrudila, da bi se domislila tega človeka; res
je bilo videti, ko da pozna to osebo, po kateri
sem vprašal, samo ako bi hotela malčkeno po-
misliti, to leno bitie. Razhudil sem se, ki ckenil
hrbet in zbežal zopet po stopnicah.

»Ni ga bilo tu!« sem vzklilnil kočijažu.

»Ni ga bilo?«

»Ne, Peljite v Tomtegaden št. 11.«

Bil sem v siloviti razburjenosti, ki se je le
kočijaž nalezel, gotovo je mislil, da gre za živ-
ljenje, in je brez oporekanja peljal odtoč. Korja
je prav pošteno naganjal.

»Kako je ime človeku?« je vprašal in se
okrenil na kozlu.

»Kierulf, volnar Kierulf.«

In tudi kočijaž je menil, da ni moči zame-
njati tega moža. Ali ne nosi običajno takšne
svetle suknje?

»Kaj?« sem vzklilnil, »svetlo suknjo? Ali
ste brez uma. Ali mislite, da vprašujem po sko-
delici za čaj?« Ta svetla suknja ni spadala v
mojo predstavo, skvarila mi je celega moža,
kakršnega sem si bil zamislil.

»Kako ste rekli, da mu je ime? Kierulf?«

»Gotovo, je-li to tako čudno? Ime ne
oskranja nikogar.«

»Ali nima rdečih las?«

Lahko je bilo mogoče, da je imel rdeče lase,

in ko je kočijaž to opomnil, sem bil naenkrat si-

guren, da ima prav. Bil sem temu ubogemu
vozniku dobesedno hvaležen in sem mu rekel,
da se je domislil pravega človeka; prav res je
stvar takšna, kot pravi on: pravo čudo bi bilo,
videti takšnega človeka brez rdečih las.

»To mora biti tisti, ki sem ga nekaikratov
vozil.« Je rekel kočijaž. »Ali ni nosil grčaste
palice?«

Zdaj sem videl moža živega pred sabo in
rekel:

»Ha, ha, t e g a človeka pač še ni nihče vi-
del brez grčaste palice v roki. V tem oziru ste
lahko pomirjeni, čisto pomirjeni.«

Da, bilo je očitvidno, to je bil isti mož, ki
ga je bil peljal. Spoznal ga je...

In drvela sva dalje, da so škropile iskre.

V vsem tem razburjenem stanju nisem niti
za hip izgubil prisotnosti duha. Vozila sva mi-
no policista in opazil sem, da nosi številko 69.
Ta številka me je zadela s tako kruto natanč-
nostjo, kot igla se je hipoma zapčila v moje
možgane, 69, natanko 69, te ne pozabim zlepa,
te 69!

Udobno sem se zleknil v vozu, plen naj-
blaznejših domislevok, zvil se vkup pod streho,
da bi nihče ne vedel, da preigbam uestice in
sem pričel nato kakor brez uma govoriti s sa-
mim seboj. Blaznost divja v moji lobanji in
meni ni mar, da divja po njej, tako trdno sem

prepričan o tem, da podlegam vplivom, nad ka-
terimi ne morem zagospodovati. Prišel sem se
smejati, pridružen in strastno, brez sledi ka-
kega vzroka, še vedno ves vesel in plin od
par čaš piva, ki sem ga bil popil. Polagoma
lame moja razburjenost popuščati, počasi se
zopet vrača moj mir. Začutil sem mrav v svo-
jem ranjenem prstu in vtaknil sem ga med vrat
in ovratnik, da bi ga malce ogrel. Tako sva do-
spela v Tomtegaden. Kočijaž je pristal. Izstopil
sem, brez naglice, brez misli, lesono, s težko
glavo. Stopil sem v vežo, dospel na dvorišče,
šel vprek, zadel ob vrata, lih odprl, vstopil in
se našel na hodniku, v nekakšni predsobi z
dvema oknom. V kotu le stalo dveje kovec-
gov, drug vrh drugega, na vzdolžni steni pa
stara, nepobarvana spalna klop, na kateri je le-
žala odeja. Na desno, v sosednji sobi sem slišal
otroško vekanje in nad sabo v drugem nad-
stropju šum železne ploče, po kateri je nekdo
udarjal s kladivom. Vse to sem zaznal v istem
hipu, ko sem vstopil.

Sel sem mirno skozi predsobo, k nasproti
ležečim durim, ne da bi se podviral, ne da bi
tudi pomislil na beg, odprl tudi ta vrata in do-
spel ven v nasprotno ulico. Pogledal sem gor
na hišo, ki sem jo pravkar prekopal. Gostina
in prenočišče za potnike.

(Dalle prih.)

obstane naostrejša oblika. Zato bo imela zakonodaja opraviti z tako koščnim vprašanjem, ko bo pripravljal kazenski zakon, kjer je jasno, da ljudstvo le iz strahu pred kaznijo ne izvršuje zločinov, ne na vsled glasu etičnega zakona v duši, ki nadodelstvo prepoveduje.

Abdins:

Naša gospodarska in socialna vprašanja.

VII.

Za socializacijo.

Izhod iz sedanjega neznosnega stanja je mogoče samo s pomočjo produktivnega dela. Le če se bo več pridelalo, se bo moglo tudi več konsumirati. Povsod in vselej se je pokazalo, da je produktivno delo podstava vsega življenja in da tudi organizirana družba brez dela ne more nikamor naprej. To se je izkazalo zlasti tudi v sovjetski Rusiji. Boljševiški režim je skušal ljudi tudi prisilno zopet spraviti k redni mu delu. L. Trocky je na konferenci zastopnikov mestnih občin, 28. marca 1918 v Moskvi, v svojem govoru povedal: le delo, disciplina in red zamorejo rešiti socialistično sovjetsko republiko.

Zmotna pa je misel, da je mogoče dvigniti produkcijo v zadostni meri, s sredstvi, ki se jih je uveljavljalo pred vojno in ki jih kapitalisti danes zopet uporabljajo. Prisilno delo je malo koristno in zato so stara sredstva prisilnih odredb nezadostna. Po dolgotrajni vojni je vse tako razbita in manjka vsega v takšni meri, da bi morala produkcija v naših dneh daleč nadkrijevati predvojno. Tega pa s silo ni mogoče doseči, zakaj že stari pregovor pravi, da prazen žakel ne stoji na koncu. Če hočemo dvigniti produkcijo, moramo to tudi omogočiti s pametnimi socialnimi odločitvami in preureditvami. Predvsem se moramo odločiti za ločevanje ljudstva zednati s celimi življenjskimi potrebami. Danes je vsa pri nas — delovna moč največja in zastaja za poviški cen nujno potrebnih sadežev in proizvodov. Naravno je tedaj, da te veselje do dela zelo malim. Druga nuja reč bi bila izidavica in spopolniti delavske zaščitne zakonodaje. Tretja odpora bi bila v tem, da se zmanjša brezposelnost. Voja in urila celo v isto industrijo, obrti in drugih prilik poštenega zaslužka. Iz vojne, taborišča itd. se vrnilsi ljudje, ne najdejo več svojih prejšnjih službenih in pridobitvenih mest in obsele talorekoč na cesti. Gospodarski kaos je tako velik, da sami in sploh nihče ne ve, kam z njimi. Za vse te številne nesrečnike je treba najti druge poldice. Vsek resni poklic na mora imeti solidno gospodarsko bazo, na katero je mogoče zidati. Ker največkrat te ni, to je treba z velikimi težavami šele ustvariti. Te težave

Ko bo tekom časa morala zopet stopiti na svoje mesto, ko bodo ljudje poslušali svojo vest in se zavedali svojega človeškega dostojanstva, tedaj se bodo uresničile idealne misli mnogih veleumov in vprašanje kaznovanja bo odpadlo. Ali so še daleč tisti časi?

gospodarske preuredbe, ki že po svoji naravi sežajo globoko v življenje posameznikov in družbe v obse, pa ni mogoče izvesti brez krepkega sodelovanja države.

Pridemo torej do vprašanja socializacije podjetij in industrije. Baš zaradi tega, da moremo dvigniti produkcijo, je socializacija naravnost neodvratna. Kaj pomeni socializacija? To pomeni preiti v nov gospodarski sistem, pri čemer zopet preti nevarnost, da se eno ali drugo vodstvo zruši, v sled česar je mogoče, da se večje ali manjše skupine delavolnih ljudi zopet izloči od dela. So podjetja in obrati, o katerih pravimo, da so za socializacijo že »zreli« — so pa tudi takšni, ki izpuže svojo živlensko silo, ako bi im izpodmaknili njih sedanje gospodarsko bazo. Podjetje, ki je za socializacijo »zrelo«, ne sme biti pasivno, to je njegovi dohodki ne smejo biti manjši nego izdatki. Danes je veliko obratov v teku kljub temu, da so momentano pasivni. Kapitalist pokriva pasivo iz prejšnjih dohodkov v upanju, da mu poznejši večji čisti donos pokrije sedanje prevelike izdatke. Zato bi se morala prijeti, da bi v kakšnem obratu, ako se izvede njegova socializacija, gnetni položaj delavstva ne izboljšal, vsar prehodno ne. Prehodno bi se pojavile velike težave tudi pri obratih, ki danes stoje, deloma ali popolnoma, bodi ker jim še ni mogoče nabaviti si potrebnih surovin, bodi ker so izgubili svoje odjemalce in si morajo šele poiskati novih. Naloga so tu podjetja in obrati, ki so morali živeti in prosperirati le v vojnem času, sedaj stoje pred vprašanjem, ali je mogoče jih ekonomsko in tehnično tako preurediti, da se bodo morla izdržati. Vse polno takih in podobnih vprašanj nastane, kadar se zamislimo v konkretno izvedbo socializacije. Vendar nas to ne sme motiti. Socializacija je nujna in potrebna, ker le tako se more dvigniti produkcija. Le v tem primeru moremo unati z novim veseljem do dela. Socializacija jamči, če ne za večji zaslužek, pa vsaj za pravičnejšo razdelitev dohodka, to je nadprodukcije, ki jo sedaj prelema izključno le kapitalist.

(Dalec prih.)

Vojno-tehnični zavodi v Ljubljani.

Kako naša vlada skrbi za razvoj industrije...

Ljubljanska podružnica kovinarske organizacije je sklicala v torek, dne 13. l. m. ob šestih uri zvečer protestni shod v »Mestnem domu« v Ljubljani, da z vsjo odločnostjo protestira proti nameravani odstitvi kovinarjev, zaposlenih v vojnno-tehničnem zavodu v Ljubljani, ter obsoja malomarnost vladne oblasti, ki ne posveča razvoju naše industrije potrebne skrbi in paznje in celo omalovažuje njen veliki gospodarski pomen.

Važnega shoda so se udeležili ljubljanski kovinarji v mnogobrojnem številu. Shodu je predsedoval sodrug Sirca. O prvi točki dnevnega reda, ki se je tikala odpuščanja delavcev vojnno-tehničnega zavoda, je poročal sodrug Mihevc. Natančno je opisal razvoj vojnno-tehničnega zavoda od ustanovitve do meseca septembra 1919, ko je bilo vodstvo delavne v rokah vojaške intendantice za Slovenijo in poverjenstva za javna dela in od septembra dalje, ko te upravo vojnno-tehničnega zavoda prevzel polkovnik g. Vasič. Uprava, ki ves čas obstoja vojnno-tehničnega zavoda ni bila na svojem praviem mestu, je pod vodstvom polkovnika, g. Vasiča, popolnoma odpovedala. O. Vasič s svojim delovanjem ni pokazal niti volje niti smisla za napredek in povzdigo naše, sedaj še tako revne industrije. Zanimki delavstva so se v očigled slabega stanja delavnic zamažali, da z opominom in dokazovanjem dosežejo karkoliže za napredek in obstoje delavnic vojnno-tehničnega zavoda.

Razmere so se dnevno slabšale. Mesto, da bi se preprečilo rapidno

nazadovanje obrata, se je pustilo stvar v nemar tako dolgo, da stoji danes podjetje pred usodnim polomom. Uprava podjetja radi svoje brezbrzičnosti in nerazumevanja ni preskrbela niti prepotrebne kredita za izplačevanje delavskih mezd, tako da so bili delavci več kot 14 dni izpostavljeni največji bedi. O nabavi potrebnega materiala in surovin seveda ni niti govora.

Poviška delavskih plač, katerega je vojni minister odobril za Slovenijo s 1. decembrom, delavstvo še danes ni prejelo.

Splošna nezadovoljnost delavstva je priklopela do vrhunca, ko se je izvedelo, da se namerava vojnno-tehnične zavode kratkoročno zapreti, s tem spraviti ob krh preko 300 kvalificiranih delavcev, ter odpeljati ves inventar, čegar vrednost znaša, nizko cenjen približno 5 milijonov, iz Slovenije, oziroma prodati ga po sramotno nizki ceni privatnikom — kapitalistom!

Delavstvo energično protestira proti takim nakanom in predloži vsled tega deželni vladi za Slovenijo sledečo resolucijo:

Poveljstvo vojnno-tehničnih zavodov v Ljubljani je odpovedalo službo vsemu delavstvu, ki šteje okoli 300 kvalificiranih mehanično-tehničnih delavcev, ker namerava podjetje premestiti, opustiti, oziroma prodati privatnikom.

Prizadeto delavstvo najodločneje protestira proti nameravani koraku, ker s tem pride ob krh veliko število delavcev z družinami vred. V interesu narodnega gospodarstva je, da to podjetje takoj prevzame deželna vlada za Slovenijo in uredi v njem delavnice za popravo železniških voz že iz tega stališča, da se strokovno naobrazeno delavstvo ne razkropi, kar bi razvoj tehnične in

železne industrije v Sloveniji oviralo za daljšo bodočnost.

Shod apelira na deželno vlado, da takoj ukrene potrebne korake, ki so v socialnem in gospodarskem pogledu velike važnosti, ter naroča predsedstvu današnjega shoda, da to spomenico predloži na pristojnem mestu.

Na vsak način pa delavstvo zahteva, da se sedanja vojaška uprava nadomesti s civilno, državno ali deželno upravo, katere naj obdrži vse dosežane delavstvo v službi, ter da so v novem upravnem svetu zastopani tudi delavci.

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

O drugi točki dnevnega reda, tiče se razvoja naše industrije, je govoril sodrug Goluh. Povdral je velikanski gospodarski pomen industrije za vsako državo. Porazena Nemčija si upa še danes kljub svojem težkemu porazu konkurirati s svojimi industrijskimi produkti celo z zmagovitimi državami v Evropi. Zakaj? Ker imajo tamošnji vodilni krogi vse drugačne nazore o industriji kot naša, popolnoma nezmožna jugoslovanska buržoazija, ki v svoji naduti zlobnosti podi od sebe še tisto malo trohice industrijskega delavstva, ki niti v najmanjši meri ne odgovarja naši državi, in dasi bi naša buržoazija morala vedeti, da je bodočnost in razvoj Slovenije odvisen edinele od industrije. Zato mora delavstvo biti pripravljeno za čas, ko bo morala potem socializacije samo prevzeti v svoje roke to isto industrijo in si bo tako postavilo temelji boljši bodočnosti. Pogledimo si razvoj industrije v naših sosednjih državah! Iz malih delavnic so nastala velkopredelna ki reprezentirajo danes ogromni kapital in zaposlujejo silne množice zavednega delavstva. In pri nas? se hoče uničiti. Še tisto malo industrije, kar je imamo! Tega na delavstvo nikdar ne bo dopustilo, ker zna industrijo ceniti vse drugače, kakor jo ceni naša buržoazija.

Oglasil se je nato k besedi tudi sodr. Kopač, ki je ostro žigosal malomarnost in brezbrzičnost, ki jo vodilni krogi kažejo namram naši industriji, kar jasno priča o tem, da je zdrav razvoj in uspešen napredek naše industrije odvisen le od smotrnega dela delavstva samega, ter da je blagostanje delavstva meščanski gospodji deveta briga. Sodr. Kopač bo ob povratku v Belgrad na pristojnem mestu podal natančne informacije o razmerah, ki vladajo v vojnno-tehničnem zavodu v Ljubljani.

Po govoru sodr. Kopača je predsednik zaključil shod.

Naloga vlade je sedaj, da zadevo vojnno-tehničnega zavoda uredi tako, da bo v korist delavstva, v prospek našo industrije.

REŠEVANEI REŠEKA VPRAŠANJA — ITALIJA ZAHTEVA ZADER IN NEUTRALIZACIJO DALMATINSKE OBALE.

LDU, Lyon, 15. (Brezlično.) V torek popoldne so se sestali Lloyd George, Clemenceau in Nitti. Sestanka se je udeležil tudi Venizelos, ki je podal poročilo o vprašanjih, ki se tičeje Grške.

LDU, Lyon, 15. (Brezlično.) Kakor poroča »Echo de Paris«, so se načelniki treh glavnih zavezniških vlad pri svojem sestanku v torek popoldne pečali zlasti z reškim vprašanjem. Pri tem se je glagom tega lista opustila misel na vmesno državo. Namesto nje se je na pojavil nov predlog, v zvezi katerega bi tvorila Reka corpus separatum pod italijansko suvereniteto, dočim bi zveza narodov zajamčila jugoslovansko pristanišče in železnice. Razen tega zahtevajo Italijani, kakor poroča omenjeni list, še par drugih mest strategičnega pomena, nevtralizacije dalmatinske obale in široko mejo v Albaniji, ki bi priključila Italiji tudi Skader. Tem zahtevam se Jugoslovani odločno protivijo.

SPLOŠNA STAVKA V PULI.

LDU, Trst, 13. V Puli je bila proglašena v soboto splošna stavka, ker so oblasti izgnale iz Pule Stello, so-trudnika socialističnega lista »Il Proletario«, in ker se je podobna usoda pripravljala tudi glavnemu uredniku istega lista Podutnu. Stavke so se udeležili delavci v arsenalu, tramvajski uslužbenci in delavci v občinskih podjetjih. Vse trgovine so zaprte; po ulicah krožijo vojaške patrulje v vojni opremi. Razen nekoliko aretacij ni prišlo doslej do hujših izgovorov, čeravno je pod-admiral Cuzani - Venosta priučil proglas, v katerem opozarja stavka-joče delavce, da bo uporabil najstrožja sredstva za zajamčenje svobode in javnega reda.

ZA UREDITEV PROMETA MED AVSTRIJSKO IN ČEHOSLOVANSKO REPUBLIKO.

LDU, Praga, 15. (DunkU.) Pogajanja v čehoslovansko-avstrijski komisiji za promet, ki so se vršila včeraj in danes, so privedla do dogovora glede ureditve prometa med obema državama. Delavnice državne železnice v Čmunt obodo v svrhu popolne izrabe prešle v upravo čehoslovanskih državnih železnic še pred formalno predajo čmuntskega ozemlja Čehoslovanski. Daje se se sporazumno sklenile podrobne odredbe za organizacijo medsebojnega tranzitnega prometa. Vprašaje ekonomske izrabe vagonskega prostora in lokomotiv, kakor tudi vprašanje odvažanja premoza iz revirjev, se je povolno rešilo. Komisija za premoza se je bavila danes v prvi vrsti z razdelitvijo premoza, ki se bo dobavljala iz Čehoslovanske Avstriji, med posamezne skupine konsumentov. Tudi glede teh vprašanj se je dosegel popoln sporazum.

Orkan na Dunaju.

LDU, Dunaj, 14. (DunkU.) Davi te na Dunaju več ur divjal: navadno silen orkan. Veliko ljudi je bilo ranjenih, ker jih je ali veter podrl na tla, ali pa so jih zadeli kosti opeke, zidu itd. Vihar je prevračal vozove in ploče, drobil izloženca okna in trgjal napisne deske. Škoda je zelo velika. Vihar je zahteval tudi smrtni žrtvi.

Donava narašča.

LDU, Budimpešta, 15. (DunkU.) — OKU.) Zadnje dni je začela Donava nevarno naraščati. Reke Vár, Nitra in Tisa so tudi zelo narastle. Ravateljstvo madžarske rečne in jezerske plovbe je pozvalo vse zainteresirane, katerih blago se nahaja v skladiščih in nakladališčih ob teh rekah, naj to blago čimprej spravijo drugam.

ITALIJSKI DIPLOMATSKI ZASTOPNIK V NEMČIJI.

LDU, Lyon, 15. (Brezlično.) Italijanska vlada je imenovala za svojega diplomatskega zastopnika v Nemčiji grofa Aldiovandija, ki bo imel čin izrednega poslanca in pooblaščenega ministra. Grof Aldiovandij se je v torek zvečer odpeljal v Pariz, odkoder bo nato šel potovanje na svoje novo službeno mesto.

ŽRTVE NEMIROV V BERLINU.

LDU, Berlin, 14. (DunkU.) Pri včerajšnjih nemirih pred državno zbornico je bilo po dosedanjih ugotovitvah 42 mrtvih in 105 ranjenih. Lista »Freiheit« in »Die rote Fahne« postavljena.

LDU, Berlin, 13. (DunkU.) Na podlagi izjemnega stanja je državni brambni minister prepovedal disk in razpečevanje časnikov »Freiheit« in »Die rote Fahne« v pokrajinski izjemnega stanja.

SHODI V BERLINU PREPOVEDANI.

LDU, Berlin, 14. (DunkU.) Vrhovni poveljnik Noske je prepovedal javne shode, ki so jih za jutri sklicali neodvisni socialni demokrati in komunisti.

Povodni v Porenju.

LDU, Berlin, 14. (DunkU.) Radi povodnji v Porenju so ogrožene nizave ob Renu. Tudi Mena in Laba močno naraščata.

ŽELEZNICARSKA STAVKA V PORENJU KONČANA.

LDU, Essen, 15. (DunkU.) Stavka železnicearjev v Porenju je končana.

MEDPARLAMENTARNA UNIJA.

LDU, Bruselj, 14. Urad medparlamentarne unije se je te dni bavil z vprašanjem, ali morejo osrednje sile vstopiti v medparlamentarno unijo. Descamps-David je bil proti temu. Socialistični senator Lafontaine, ki je prejel zadnjo Noblovo nagrado za mir, se je odločno zavzemal za to, da se dovoli osrednjim silam vstop v to unijo. Izjavil je, da se je tudi Anglija izrazila v enakem smislu. Tudi Francija bi ne bila proti zopetni obnovitvi stare zveze. Seja se je končala brez zaključka.

OTVORITEV FRANCOSEKEGA SENATA.

LDU, Pariz, 14. (DunkU.) Včeraj se je otvoril francoski senat. Alzaško-lorerski odposlanci so bili pozdravljeni na slovesen način kakor pri otvoritvi zbornice. V imenu alzaško-lorerskih senatorjev je prečital Ecard izjavo, v kateri je naglašal svoje veselje, da se je dežela po

44 letih zopet združila z domovino, in razpravljal o sodelovanju alzaških senatorjev pri vzpostavitvi Francije.

BOURGEOIS PREDSEDNIK FRANCOSEKEGA SENATA.

LDU, Pariz, 15. (DunkU.) — Brezlično.) Leon Bourgeois je bil izvoljen za predsednika francoskega senata.

DESCHANEL PREDSEDNIK FRANCOSEKE ZBORNICE.

LDU, Lyon, 15. (Brezlično.) Za predsednika francoske poslanske zbornice je bil izvoljen Deschanel skoro soglasno. On 455 glasov jih je dobil 445.

KAZENSKO POSTOPANJE PROTI CAILLAUXU.

LDU, Pariz, 15. (DunkU.) — Brezlično.) Francoski senat je sklenil, da se kazensko postopanje proti bivšemu ministrskemu predsedniku Cail'aux prične 15. februarja t. l. pred državnim sodnim dvorom.

IZROČITEV MIROVNE POGODBE MADŽARSKI.

LDU, Pariz, 15. (DunkU.) — Brezlično.) Mirovna pogodba z Madžarsko bo tekom današnjega dne izročena madžarski delegaciji.

KONEC VRHOVNEGA SVETA.

LDU, Lyon, 15. (Brezlično.) Svet zavezniških ministrov za zunanje stvari se je v svoji zadnji seji bavil med drugim tudi s predlogom, naj se dosednji vrhovni svet nadomesti z novim svetom, katerega bi tvorili poslanski zavezniških držav v Parizu. Vendar bi odločitev ležala v rokah načelnikov zavezniških vlad. Kakor poročajo listi, se more smatrati da je vrhovni svet kot tak imel v torek svojo zadnjo sejo.

HOOVER ZA PRIKLOPITEV AVSTRIJE K BAVARSKI.

LDU, Haag, 13. (DunkU.) Nieuwe Rotterdamsche Courant javlja iz Washingtona: Hoover je v odseku reprezentacijske zbornice, ki se je bavil z vprašanjem podpore za Evropo, izjavil, da so evropske države odgovorne za položaj v Avstriji, ker so Avstrijo prisilile podpisati mir, ki ti je vzel poslednjo ozeno, iz katerega je bila sestavljena. Hoover je predlagal, rešiti te težave s tem, da se dovoli Avstriji priklonitev k Bavarski.

Novice.

— Aretacija. Detektivni deželnega urada zoper navijačce cen, verižnike itd. so zaprli 11. tm. Wirtina Josipa iz Kočevja, ker je hotel iztrihovati nad 100 zavojčkov tobaka. Wirtina se je predalo v zapore na razpolago finančni oblasti, tobak pa se je zaplenil.

— Tisočaki v Zadru brez vrednosti. V Zadru so tisočaki izpuhili vrednost, ker jih nihče noče zadržati. Opaža se tudi, da izginjajo manjši bankovci iz prometa. To ni slučajno, marveč nekateri odenhi izbijajo korist iz tega. Obvestilni urad v Splitu doznava, da leži v zavodu »Banca popolare« nakopičeno za 18 milijonov bankovcev, katere ljubosumno čuvaro.

— Ronarski napad v Splitu. Pred kratkim je v Splitu petorica razbojnikov prežala na dva ameriška mornarja z namero, da ju oropa. Ko sta prišla, so ju obkolili. Med temenjem je bil mornar Langfort uboden z nožem nad levem bedro. Ko je redarstvo doznalo za zločin, je puhitelo na lice mesta. Nezvestnega mornarja so prenesli v bolnico. Tam je drugo jutro umrl. Redarji so v poiskih koč našli zlikovce in jih aretirali.

— V Slovenjgradecu sta otvorila gr. Andrej Oset in Franjo Čanjko trgovino z vinom. Ker pa je to prva slovenska vinska trgovina v Slovenjgradecu in v Savinski dolini sploh in ker hosta imela ves naboliša iz vsch vinorodnih krajev stara in nova sort, je vino, se to mlado podjetje najlonleje priporoča. (Oleč čnašni nserat.)

— Dunajski mestni svet je privolil v ustanovitev osrednjih in okrajnih komisij za česke šole.

— Italija za dunajsko deco. Kakor poročajo avstrijski listi, je italijanska vlada odposlala 902 centov živeža za uboge dunajske otroke.

— Češko realno gimnazijo je otvorilo društvo »Komenský« na Dunaju.

— Spomenik Frana Josipa v Dun. Novem Mestu so po poročilih listov pognali v zrak. Ne vemo, koliko je resnice na tem, vendar bi bila to vsekar neumnost prve stopnje.

— Filip Gorjup, eden najboljših znanih ameriških slovenskih časnikar-

jev, je umrl v Jolietu. Več let je bil urednik »Amerikanskega Slovenca«.

Sodrug Berger zopet izvoljen v senat. Iz Washingtona poročajo, da je bil pri nedavno se vršilih volitvah izvoljen v senat ponovno sodrug Berger, ki so ga kakor znano iz njegove izkušnje. Sedaj je dobil nad 7000 glasov več kot prejšnji. Nasprotni kandidat je dobil 19.000 glasov skupaj. Berger sam pa 24.000. Izvoljen je bil v Milhandbela. Sedaj je še stvar volilnega odseka v senatu, da volitev odobri.

Zenska volilna pravica v Braziliji. V Braziliji so dobile vse ženske ki so stare nad 18 let aktivno volilno pravico, ki jo bodo uporabljale že pri prihodnjih volitvah.

— Smrt španskega romanopisca. V Madridu je umrl te dni poznani španski romanopisec Perez Galdos.

Dnevne vesti.

»Narodni« mučeniki.

Krepko grlo in dolg jezik to je res blistava označba slovenske buržoazije. »Narod« hoče sedaj ustvariti svoje strankarje za mučenike narodne osvoboditve in pravi, da nihče ni žrtvoval in trpel več kot slovenski liberalci. Stvar pa ni taka. Najprej povemo »Narodu«, kar tudi sam dobro ve, da socialistična stranka ne more biti nikdar šovinistično nacionalna, dalje, da je socialistični proletarijat venomer nastal in se bori za konec vojne ter za osvoboditev narodov. Če trdi »Narod«, drugače, piše vedoma neresnico. To stališče je proletarijat nešteto krat poudaril in obsoljal pobijanje, dočim se vi naslajali na krvoprelitju, pri katerem je tekla po veliki večini proletarska kri. In mučeniki? Vtaknili ste delavstvo v vojsko v delavnice, pošiljali na fronto, zapirali in preganjali — vi, buržoaziji, ki ste sankcionirali vojno s tem, da ste sklenili in pritrjevali pripravam znanju. In kako je bilo pred vojno? Stirideset let ste preganjali sami in po oblastih — delavce: in po prevaru? Ali niste zopet preganjali in iztiravali delavcev? Ali ne sedijo po letih še danes nekaj sto proletarskih zapornikov? Ali ni vse to, kar se je godilo desetletja in se godi še danes — vaše delo, delo buržoaznega razreda, ki ne pozna pravic? Ali je avstrijski militarizem postrelil buržoazijo? Ne, sami mali ljudje so bili te žrtve. Prijatelji, teh žrtve je bilo in jih je še stotisoče, milijone. Te žrtve so žrtve, ki nam ne služijo v bahaštvu, pač pa v to, da na podlagi storjenih krivic bojujemo boj za pravico proletarca. Bahaštvo je na vaša lastnost. Druga odgovora ne zaslužite. Vaš Tavčar pa naj nam pove, zakaj je govoril in pisal za Avstrijo in za vojno.

»Slovenec« potvarja resnico.

Ljubljanski dopisni urad poroča: Današnji »Slovenec« prinaša iz Beograda vest, da je vlada v Beogradu dala publicirati, da se rešitev valutnega vračanja odloži, medtem ko je dala v Ljubljano in Zagreb drugo poročilo. Dalje javlja »Beogradski dnevnik«, da stoje vsi ministri na stališču g. Veljkovića, a »Politika« poroča, da je ministrski svet sklenil začasno relacijo 1:4. Proti temu treba opozoriti, da vesti, ki jih citira »Slovenec«, niso službene; obenem je pa umilivo vse to, kar »Slovenec« o ministrskem sklepu poroča, za navaden razum že iz uradnega komunikeja, ki ga je objavil LDU. Po tem komunikeju je definitivna rešitev relacije med krono in dinarjem prepisana parlamentu, ki ima skleniti o zlati podlagi bančne krone in bančnega dinarja. Največja pridobitev leži v tem, da smo se rešili avstro-ogrske krone, ki jo izmenjavajo za nepotrebne novčance, za katerimi stojijo s kritjem banka in država. Res je, da je določen za državna plačila službeni kurz za stari bančni dinar (ne novi državni, ki se označi s kronami) 1:4. Vse to je objavljeno v uradnem komunikeju in vsa drugačna poročila so nepotrebno begajo javnost ter pospešujejo dražnjo.

Državni urad zoper naviljalce cen, veriznike itd.

Državni urad zoper naviljanje cen, verizanja: 2. tihotapstva z živili; tovari za vso Slovenijo v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 22, II. nadst. Namen tega urada je: 1. Pobijanje verizanja; 2. tihotapstva z živili, tobakom, živino, različnim blagom itd.; 3. pobijanje kupčevanja z denarjem, ki se vrši brez kontrole; 4. nadzorstvo trgovine in obrti katerekoli vrste in sploh, da se vrši v zmislu zak. predpisov; 5. nadzorstvo branjarje in tržnega prometa; 6. nadzorstvo o uvozu in izvozu v Sloveniji bodisi

katerekoli vrste blaga, izdelkov in pridelkov. Postavile se bodo posebne ekspoziture urada ob meji in posebni nameščenci bodo povalovali in zasledovali tihotapce in veriznike. Da bo imel ta urad uspeha, je potrebno sodelovanje vseh uradov in vseh slojev prebivalstva. Delovanje tega urada je pač najboljša obramba proti onim brezvestnim osebam, katere izrabljajo sedanje razmere, le da sebe okoristijo, ne glede na škodo, katero trpijo državljani in država sama. Razveselivo je dejstvo, da so se že ustanovili v več mestih akcijski odbori iz raznih slojev prebivalstva, kateri prav marljivo sodelujejo s tem uradom. Dolžnost vsakega državljanca je, da pomaga zatreti to zlo; radi tega naj vsak priljavi temu uradu take škodljive človeške družbe. Med uradnimi urani — od 9. do 14. — se bodo sprejemale ovadbe na zapisnik v uradu samem. Vse policijske stražnice, vsak posamezni stražnik in vsi policijski nameščenci imajo ukaz, sprejemati ovadbe in postopati. Na deželi pa bo postopale okrajno plačarstvo in orožništvo gotovo z isto vneto energijo in brezobzirnostjo, kakor bo nastopala centrala urada zoper naviljalce cen, veriznike in tihotapce v Ljubljani. Postopalo se bo z vso strogostjo in se bo potem časopisja redno obveščala prebivalstvo o izidu kazenskega postopanja z natančno navedbo kaznovanih oseb. Pravomočno obsojene osebe se bodo lavile tudi stanovskemu uradu, kateri bo zopet ukrenil potrebno, da se stavi na čistem strankam stanovanje obsojenec na razpolago.

Družba »Philharmonische Gesellschaft« in njen »predsednik« dr. Schweiger.

Z ozirom na »Poslano« objavljeno v našem listu 6. t. m. smo prejeli naslednje pojasnilo, ki ga iz lojalnosti priobčujemo, ne da bi se hoteli s tem kakorkoli spuščati v zadevo samo. Zobozdravnik dr. Schweiger je kot »predsednik« filharmonične družbe v »Napreju« z dne 6. jan. 1920. priobčil neke »Poslano«, v katerem objavljajo neka juristična premišljevanja. Ker je on po svojem poklicu gotovo velik juristični strokovnjak, se to-zadevno z njim ne morem spuščati v debato. V ostalem je iz njegovih obsežnih in zelo podučnih izjavah najbolj zanimivo to, da hočejo Nemci na vsak način družbo za vse večne čase obdržati v svojih nemških rokah.

Da bo dr. Schweiger konečno pomirjen, mu povem sledeče:

Po zadnjem občnem zboru, katerega proglašajo dr. Schweiger za nezaknitega, sem kot uradni predstavnik družbe poročal meni nadrejeni oblasti namreč ljubljanskemu oddelku ministrstva trgovine in industrije, da sem sprejel v družbo nove člane ter da sem na to sklical občni zbor po predpisih družbenih pravil, da se je ta občni zbor vršil 29. novembra 1919. ter da je volil družbi nov odbor.

Na to svojo vlogo sem dobil od navedene oblasti odlok z dne 23. decembra 1919, št. 5416/19, sledečo vsebino:

»Z ozirom na Vašo vlogo z dne 5. decembra 1919, se sklicanje občnega zbora »Philharmonische Gesellschaft« vzame na znanje in odobri.«

S to rešitvijo kompetentne oblasti je zame zadeva z dr. Schweigerjem in njegovim »predsedstvom« končana. — Anton Lajovic.

Več obzira.

Iz krogov slovenskih natakarijev nam pišejo: V »Jugoslaviji« se je oglašil nekdo s kratko, toda precej neslano notico, v kateri, ne da bi navedel kraja in faktov, kar pavšalno napada in žali ljubljanske natakarije, češ, da so leni in neinteligentni. Ne vemo, v katere lokale zahaja dotični skrupolozni gospod, vemo pa, da so natakariji v Ljubljani vsi natakariji po poklicu, ki niso služili le v dični, fini, inteligentni svetovni prestolici Ljubljani, marveč tudi drugod, tako n. pr. na Dunaju, v Trstu, v Pešti, Gradcu, Zagrebu, Pragi, itd., in da se jih je povsod smatralo za pridne in sposobne natakarije. Da bi bili ravno v Ljubljani postali vsi za nič, je že od sile. Dotični gospod se je najbrže zmotil. Ali pa ne ve, kaj piše. Vse umestnejše bi bilo, če bi listi rajše priporočali ljudem, da naj neha jo smatrati natakarije za nekaj, kar ni vredno respektu in uvaževanja, da je treba nasprotno uljudnosti z vseni Nikier ni natakarski posel tako težak in nevaležen, kakor baš v Ljubljani, in to ravno zaradi znane surovosti gotovega občinstva. Ali spada k temu občinstvu tudi dotični gospod? Potem se razumemo!

Delovanje urada zoper naviljalce cen, veriznike in tihotapce v Ljubljani. Pri centrali tega urada v Ljubljani so se do sedaj izrekle sledeče obsodbe: Trgovca Josef Benedikt v Prešernovi ulici je bil obsojen na 6000 kron elche, 2 tedna zapora in zaplenbo 81 parov gamaš, ker je hotel zaslužiti pri vsakem paru gamaš 60 kron. Maks Černak, solastnik trgovine Černak & Komp. na Vodnikovem trgu št. 2 je bil obsojen na 5000 kron elche in 10 dni zapora in zapad 20 kg čokolade, ker je prodajal čokolado po 28 kron tablico, dasi je bila označena cena tablice izloženem oknu z 24 kron za tablico. — Nalennik restavracije v Narodnem domu Bogomir Slahta je bil obsojen na 10.000 kron globe, 2 tedna zapora in zapad 63 hl belega vipavskega vina, ker je prodajal to vino, ki ga je kupil po 11 K liter, po 18 kron liter in je na ta način zahteval zase 63,3 odstotkov brutto dobička. Zadruga gostilničarjev zastopa neprimerno naviljanje cen svojih članov s tem, da označa za primerne 54 odstotkov brutto dobička pri prodaji vinskih izdelkov. Ta je vložila tozadevni memorandum na policijsko ravno, katero ga je odstopilo uradu zoper naviljalce cen, veriznike in tihotapce. Naravno, da ta urad pri obstoječih visokih nabavnih cenah vina ne more pritrditi temu čudnemu stališču zadruge gostilničarjev in da bo brezobzirno nastopal proti prekomernim dobičkarjem. — Tudi mesarica Terezija Lovse se neče pokoriti oblastvenim odredbam; prodajala je 14. tm. goveje meso po 15 kron kg, akoravno je oblastveno določena cena 15 K 70 vin za ta prestopok je bila obsojena na dva tedna zapora. Vsi navedeni so proti obsodbam vložili priziv.

Glavni poverjenik ministrstva za agrarno reformo v Ljubljani Jo nadalnjega ne sprejema strank Glavni poverjenik je službeno odpotoval v Beograd in svoj povratek objavi v časopisih.

Razelas. Neprestano dohajajo deželni vladi opozorila glede mučnih slučajev, ki se dogajajo v javnih lokalih, če godba za neredno himno, ali pa himno kake zavestne države. Zgodilo se je, da kakšna čisto neumetniška zedba ali cigani upletajo med druge točke himne. Gosti ne vedo prav, ali imajo vsati ali ne. Pri tem se zgode običajno neprijetni konflikti, ker razzeri ljudje drug drugega dolže nepatriotizma in prihaja žal do pretepotov.

Radi tega se po navodilu deželne vlade za Slovenijo prepoveduje igranje narodnih himen v gostilnah, kavarnah in drugih javnih lokalih. Igrati jih je dovoljeno samo ob slavnostnih prilikah in na primerem mestu v vsopredu.

Prestopke se bo kaznovalo po ministrski naredbi z dne 30. septembra dr. zak. št. 198.

Vsled podražanja pabirja in tiskarskih proizvodov je morala postati uprava podražiti ceno denarnih cvitkov počeni s 15. tm. od 16 na 30 vinarjev komad.

X. emisija delnic Ljubljanske kreditne banke. Vsled sklepa upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke povišuje se delniška glavica na 30 milijonov kron z izdajo 25.000 novih delnic, od katerih imajo dosedanjji delničarji pravico prevzeti skupnih 20.000 novih delnic na podlagi vsakih 5 starih 2 novi delnici po tečaju 700 K in ostalih 5000 novih delnic se bodo delili onim delničarjem, ki bi želeli imeti razven optiranih še večje število delnic in novim subskribentom po tečaju 900 K telquel. Z ozirom na visoki tečaj, ki sedaj notira na borzi, je emisijski tečaj od 900 K zelo ugoden in ker pteče rok subskripcije dne 31. tta. se opozarja gg. interesente, da svoje prijave pravočasno vpošlejo Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, odnošno njenim podružnicam v Mariboru, Celju, Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Borovljah glasom današnjega inšerata.

Iz Maribora.

Javen mir in red je postal zadnje čase, odkar se zanima gg. okrajni glavar in politični komisar bolj za našo stranko kot za svojo službo, v Mariboru zelo čuden. Zvečer nismo več varni na cesti, zlasti Wende-nauska pol je postala pravi eldorado raznih lopovov, ki zlasti v vojaški obleki radi nadlegujejo pasante. Imamo več pritožb, ki izpričujejo, kakšne razmere so zadnje čase zavladale pri nas. — Gospodje, tu je vaše delovno polje, in če delujete na tem s tako vneto kot greste v boj proti naši stranki, boste imeli gotovo več uspehov!

Finančna uprava je gotovo pozabila, da leži mesto Maribor v njenem okolišču, ker že par dni ni dobili kolekov po trafikah.

Vsem prijateljem in sodelavcem »Napreja«, najcenejšega in največjega našega dnevnika naznamamo, da ste ga povsod, po kavarnah, gostilnah in brivnicah zahtevali in povsod zbirali naročnike in oglase. Uredili smo lastno upravnništvo po delavskem tainištvu v »Ljudskem domu«. Bergova ulica 4 kjer se list lahko naroči in oddaja glasi. — Na delo za naš list, ki bo dnevno prinašal poleg drugega tudi novice iz Maribora in okolice.

Verizništvo v Mariboru cvete čimdalje bolj. Temu na se mi sedaj prav nič več ne čudimo, ker je vsa policija zaposlena s političnimi atrakcijami gotovih gospodov. Preieli smo poročila, katerih gospodje, ko jih pričemo oblaživati, ne bodo veselili. Nehote sumimo, da se vrše vse te verizniške kupčije pod gotovim pokroviteljstvom. Pozor gospodje, za petami smo!

Socialistični krožek se ustanovi v Mariboru, na kar opozarjamo vse naše intelektualce, ki žele sodelovati prireal do debate večere, diskusije, literarno sodelovanje itd. — Pisane prilave naj se vpošlejo na »Socialistični krožek«, »Ljudski dom«, Bergova ulica 4, delavsko tainištvu.

Delavski oder v Mariboru. Vse soderuje in soderuje, ki žele sodelovati pri gledaliških predstavah »Delavskega odra«, opozarjamo da se zglase pri delavskem tainištvu in se udeleže sestanka, ki bo v četrtek, dne 15. t. m. v »Ljudskem domu«, Bergova ulica 4, mala dvorana.

Iz dramskega gledališča. Delavska predstava v soboto, dne 17. t. m. ob 8 uri dopoldne v »Ljudskem domu«. Ob 8 uri dopoldne v »Ljudskem domu« predstava »Hlapci« dne 1. februarja t. l.

Iz stranke.

SHODI.

Kratevna politična organizacija JSDS v Ljubljani priredi sledeče shode:

V nedeljo, dne 18. t. m. ob 10. uri dopoldne za peti okraj v gostilni pri Kramarju na Dolenjski cesti.

V ponedeljek, dne 19. t. m. ob pol 8. uri zvečer se izroči sledeči shodi.

Za prvi okraj (Šolski) v Maistrovi hiši, Krekov trg št. 10. I. nadstr.

Za drugi okraj (Sv. Jakoba) v kavarni Vespernig, Sv. Jakoba trg.

Za tretji okraj (Dvorski) v gostilni »Pri Zvoncu«, Tržaška cesta, nasproti tobačne tovarne.

Za četrti okraj (Kolodvorski) hote »Mirja« (gostilniški prostori).

Za vodnat, v gostilni pri Poljsku, Martinova cesta.

Sodrugji in soderuice, agitirajte in udeležite se polnoštevilno teh shodov.

Ustanovni občni zbor Zveze delavskih zadrug se vrši dne 25. januarja t. l. ob 3. uri dopoldne v zborni dvorani deželnega dvorca v Ljubljani, nakar že danes opozarjamo vse delavske, produktivne, kreditne, stavbne zadruge, konsumna društva itd., ki so pripravljeni svoj vstop k Zvezi. — Pozivamo vse obstoječe zadruge in društva, ki do danes še niso pripravljeni svojega vstopa k Zvezi, da to nemudoma store in pošlejo pristopne izjave Zvezi delavskih zadrug, Maribor, Ljudski dom, kamor se je obračati tudi v vseh drugih zadrugah in informacijah.

Občni zbor Gospodarske zadruge Ljudski dom se vrši dne 25. jan. ob 5. uri dopoldne v deželnem dvorcu v Ljubljani, nakar opozarjamo vse člane zadruge.

MARIBORSKI SODRUGI POZORI!

V smislu sklena akcijskega odbora se bo vršila v ponedeljek, dne 19. t. m. ob pol 7. uri zvečer v dvorani Križvega dvorca (zboji) zelo važna seja vseh odbornikov in zaupnikov strokovnih in političnih organizacij Maribora. Dolžnost vsakega sodruga-odbornika in zaupnika je, da se te seje brezpozno udeleži. Legitimacije je prinesiti s seboj!

Okrožna konferenca mariborske politične organizacije JSDS se bo vršila dne 1. februarja v Mariboru, nakar že danes opozarjamo vse politične organizacije našega okruga.

Redni občni zbor okrajne politične organizacije v Radovljici se vrši v nedeljo, dne 18. t. m. točno ob 9. uri dopoldne v gostilniških prostorih pri Dorniču nasproti kolodveru s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika, poročilo blaginje

ka in poročilo tajnika; 2. volitev novega odbora; 3. organizacija in konsumno društvo; 4. raznoterosti. Sodrugji, udeležite se polnoštevilno občnega zbora. Vsak se mora izkazati s člansko legitimacijo.

Osrednje društvo oblačilne stroke za Slovenijo v Ljubljani sklicuje na nedeljo, dne 18. t. m. ob pol uri dopoldne sestanek slamičarjev, slamičark v Domžalah, v gostilni pri Jožetu. Ker je nujno potrebno, da se tudi mi prebudimo, ter obravnava naš gmetni položaj, pridite vsi na sestanek.

Prireditve.

Čevlarska zadruga za Ljubljano in okolico vabi gg. člane na ustanovni občni zbor »Produktivne zadruge za Slovenijo«, ki se bo vrši v nedeljo, dne 18. t. m. ob 9. uri dopoldne v restavraciji »Narodnega doma«. V zadevi odobrenja pravil in vplačevanja deležev je zbor zelo važen, zato se prosijo obilne udeležbe. — Pripravljeni odbor.

Podobno in pravovarstveno društvo državnih uslužbencev za Slovenijo sklicuje vse tovariše člane na važno posvetovanje za soto, dne 17. t. m. ob pol 8. uri zvečer v posvetovalnico mestnega magistrata. — Društvena veselica se vrši v veliki dvorani hotela »Union« v soboto, dne 24. januarja 1920. — Odbor.

Kranjskogorska podružnica SDB vabi na občni zbor v Kranjskogoro v nedeljo 18. januarja ob pol 2. pop. v hotelu »Razor«.

Aprovizacija.

Izkaznice za petrolej. Pravico do izkaznic za petrolej v obče imajo le v Ljubljani in v Spodnji Šiški stanujoče stranke, ki nimajo v svojem stanovanju ne električne, ne plinove razsvetlave. — Kdor ima v svojem stanovanju le delno električno ali plinovo razsvetlavo v stanovanjskih prostorih, dobi izkaznico B. Izkaznice se bodo razdeljevale po sledečem redu: 1. A karto za petrolej dobi vsaka rodina z lastnim gospodarstvom, ki šteje vsaj 2 osebe. 2. B karte dobe samske osebe, ki imajo svojo sobo. Če se nahaja v eni sobi več samcev, se izroči le eno B karto tisti hišni stranki, ki oddaja samcem stanovanje. 3. C karto dobe (poleg A ali B karte) obrtniki, kateri se izkazuje pri krušni komisiji z obrtnim listom. Med obrtnike pa ni prišleli isarni in prodalnici, ki ne prodajo živih, pač pa peke, mesarje gostilničarje, krčmarje itd. 4. C karto dobe tudi posestniki hlevov, ki imajo govejo živino ali konje.

Krušne komisije bodo uradovale v soboto, dne 17. januarja 1920 ob 8. do 12. ure dopoldne. Izdajale se bodo izkaznice za petrolej. Kdor ne pride h krušni komisiji, dobi izkaznice za petrolej šele 25. januarja 1920, ker ima osrednja krušna komisija dovolj posla z akcijo za cenelno moko.

Nalenniki krušnih komisij se vabilo, da pridejo zanesljivo v petek, dne 16. januarja 1920 ob 6. uri zvečer v mestno posvetovalnico radi seje.

»Vsled novega uradnega kurza za 100 dinarjev — 400 K, ki se je določil z naredbo finančnega ministrstva z dne 1. prosinca 1920, št. 148313, se bodo od 15. januarja 1920 dalje prodajali tudi tobačni izdelki po tem kurzu, namesto po dosedanjem kurzu 1 dinar = 3 K 50 vin.

Kronske cene se torej povišajo za 14,285%; domači tobak za pipo, ki je predal stal 1 K 10 vin. (25 gr), se bo prodajal od 15. januarja 1920 naprej po 1 K 25 vin.; klobase 1 kg po 32 K namesto po 28 K; fini turški tobak za svačice (25 gr) po 5 K namesto po 4 K 38 vin.; fini hercegovski tobak (25 gr) po 4 K namesto 3 K 50 vin.; srednjejni turški tobak (25 gr) po 2 K 75 vin. namesto po 2 K 42 vin.; sportke po 20 vin. komad namesto 18 vin.; dame po 24 v. komad namesto po 21 vin.; egiptovske po 52 vin. komad namesto po 48 vin.; virinke in portorike po 1 K 20 vin. komad namesto 1 K 5 vin.; trubeke in britanike po 2 K namesto 1 K 75 vin. Originalne cene v dinarjih, ki so označene v zadnjem cenovniku, ki se je izdal 3. grudnia 1919 ostanejo torej neizpremenjene, samo kronske cene se morajo preracunati po novem kurzu.

Ljubljana, dne 9. pros. 1920

Delegacija ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Naknadno kolkovanje bankovcev.

Opozarja se, da je v členu 16 pravilnika o kolkovanju (štev. 164 Uradnega lista) določeni 14 dnevni rok, v katerem so smele pokrajinske podkomisije za valutno reformo dovoljevati naknadno kolkovanje bankovcev, za Slovenijo že potekel in da se morejo torej prošnje za dovoljenje takega kolkovanja poslej vlagati samo še pri ministrstvu financ (glavna komisija za valutno reformo) v Beogradu. Bankovcev naj se ministrstvu ne pošilja, marveč naj se počaka na rešitev prošnje, nakar je dotični danar, ako se je prošnji ugodilo, predložiti pristojni podružnici Avstro-ogrske banke, ki izvrši naknadno kolkovanje.

Predsedstvo deleg. ministr. financ za Slovenijo in Istro
v Ljubljani, dne 13. januarja 1920.

Delegat:
dr. Šavnik s. r.

Karbidne svetilke

v najrazličnejših izdeljavah in velikostih
se dobe po zmernih cenah pri tvrdki
Svetla, Ljubljana, Mestni trg 25.

Štedite s podplati!

Usnjeni nalitki z žebeljčki, za moške in ženske čevlje, garnitura po K 2, za otroške po K 150, se zopet dobivajo v ljubljanski zalogi tovarne „PEKO“-čevljev

PETER KOZINA & Co., Ljubljana, Breg 20.

Preprodajalec popusti! Preprodajalec popusti!

Lokomobilo

120 do 140 HP

event. stalne naprave kupi
Stavb. družba d. d. Ljubljana,
59 Levstikova ulica 19.

Pav. Jemc, krojaški mojster

Spodnja Siška št. 22

priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči. Točna postrežba in zmerno cene

Jos. Fabiani, Ljubljana

razošilja razl. čno špecerjsko blago po celem kralj. stavu od 5 kg navrej poštnine prosto.

Izobraž. društvo Svoboda podr. Hrastnik

išče

pevovodjo.

Plača po dogovoru. Služba stalna. Ponudbe do 31. jan. 1920 na podružnico Hrastnik.

Pozor promogari! Rad bi zvedel, kje se nahajajo moji ova priatelj Franc Plavec in Jožef Pirc, oba premogarja, doma iz Mirne peči na Dolenjskem. Plavec je bil pred vojno na Westfalskem v Gesenkirchen, Pirc pa med vojno v ujetništvu na Francoskem s celo družino. Prosim druge roke sporočiti o njih, če bi pa prijatelja moja sama čitala te vrstice, naj se mi javita na moj naslov: Michael Matijević, P. O. Buxskin, Indiana (Severna Amerika).

Bobri orodni kovači

za izdelovanje poljedelskega orodja (plužnih delov, lopat, sekir itd.)

se sprejemo v delo ob ugodnih pogojih
v jeklarni na Ravnah

(Gustiari-Ravne, Koroško, Jugoslavija).

Vpoštevali se bodo le kovači, ki so že izdelovali poljedelske orodje na vodnih kladivih; zglašiti se je pisмено, priložiti naj se prepisi izprijeval.

Oblastveno kores. informacijski zavod

Drag. Beseljak

v Ljubljani. Cankarjevo nabrežje 5 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerno.

Priporoča se trgovina z železnimi in poljedelskimi stroji
ZALTA & ŽILIC
Ljubljana, Marije Terezije c. 10
(Gospodarska c. 1a.)

Št. 6589/III—1919.

Razglas.

Telefonski pogovori z Nemško Avstrijo.

Od 1. januarja 1920 so dovoljeni za enkrat z Nemško Avstrijo telefonski pogovori samo med Ljubljano in Dunajem, med Ljubljano in Gradcem in obratno. Navadni trinitutni pogovor stane 16 kron. Med drugimi slovenskimi kraji in Nemško Avstrijo telefonski pogovori za sedaj niso dovoljeni.

Ljubljana, dne 12. januarja 1920.

Direktor pošte in brzojava za Slovenijo
Dr. Debelak.

Pozor! Gostilničarji, kavararji, vinogradniki! Pozor!

Trgovina z vinom

OSET & CAJNKO

Slovenjgradec.

Naznanjava, da imava veliko zalogo najboljšega sortiranega vina, kakor Muškatelje, Rizling, Šipon, Burgundec, Portugiser, Silhar, pristnega Lintomercana, Pekrcana, Haložana, Bizeljčana ter črna dalmaška in banatska stara in nova vina. Kupujeve: iz vs-h vinorod. krajev vsa najboljša vina po najboljših cenah.

Se priporoča

Andrej Oset in Franjo Cajnko.

Pozor! Gostilničarji, kavararji, v nog adniki! Pozor!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Poziv k subskripciji novih delnic.

Vsled sklepov občnih zborov delničarjev Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani z dne 5. maja in 21. decembra 1919 v to pooblaščen je sklenil upravni svet na temelju odobrenja Poverjenišstva za notranje zadeve deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani od 27. oktobra 1919, št. 9068 v svoji seji dne 21. decembra 1919 provesti zvišanje delniške glavnice

od SHS K 20.000.000— na SHS K 30.000.000—

izdajo 25.000 novih delnic po SHS K 400—nom. v skupnem znesku K 10.000.000—

pod sledečimi pogoji:

- Subskripcija novih delnic se vrši od 15. do 31. januarja 1920
 - pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah;
 - pri Hrvatski trgovinski banki v Zagrebu in njeni podružnici v Osijeku;
 - pri Živnostenski banki v Pragi in njenih podružnicah v Čehoslovaški in
 - pri podružnici Živnostenske banke na Dunaju v Nemški Avstriji.
- Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi vsakih 5 starih 2 novi delnici à K 400— nom. po SHS K 700— tel quel, ki so plačljive naenkrat pri subskripciji. Odlomki delnic se pri tem ne vpoštevajo.
- Novim interesentom se ponudi ostanek 5000 delnic à K 400— nom. kakor tudi morebitni ostanek dosedanjim delničarjem pripadajočih delnic, ki jih isti ne subskribirajo, po SHS K 900— tel quel, ki so plačljive naenkrat pri subskripciji.
- Nove delnice so deležne čistega dobička za leto 1920 ter opremljene s kuponom za leto 1920
- Pri subskripciji se morajo predložiti subskripcijskemu mestu v zgoraj navedenem roku plašči starih delnic v svrhu označbe, da je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic zadnjih 2 emisij, katerih izdaja vsled tehničnih zaprek ni bila do sedaj mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadevnih pismenih prigrasnic in začasnih potrdil o vplačanih delnicah.
- Od azijskega kurznege dobička nove emisije se doddeli po odbitku stroškov in doklad te emisije SHS K 1.000.000— pokojninskemu zakladu banke, ostanek pa pripade azijskem rezervnemu zakladu banke.
- Nove delnice se izročijo s skrbentom tekom leta 1920 proti izročitvi začasnih potrdil ozir. obračunovo subskrib. delnicah.
- Reparticijo delnic, določenih za nove delničarje, si pripruže upravni svet po končanem subskripcijskem roku.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1919.

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke.

Delniška glavnica
K 20.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Podružnice: v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Rezervni fondi okroglo
K 8.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, bančnih evencih obave in dokladov — provizije izlo. kreditu.